

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮੋਹਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ - ਜਵਾਬਦੇਹ

1991 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12046 ਵਿੱਚ 1997 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 306

27 ਅਗਸਤ, 2010

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1965—ਆਰ.ਆਈ. 4—ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ—ਕੀ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ—ਹੋਲਡ, ਹਾਂ-ਆਰ.ਐਲ. 4 ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ - ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ

ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚਿਤਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀਮਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਐੱਸ.ਟੀ./ਈ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1997(2) ਯੂ.ਐੱਸ. ਜੇ. 159 ਅਤੇ ਰਾਮ ਜਨਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (1994) 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 622, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਮੀਕਰਨ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਐਨਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ (ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਸੇਵਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ ੬)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ, 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1965—ਆਰ.ਐੱਲ. 4—ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਦਾਅਵਾ-ਮੰਨੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਕੀ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਹ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਪੁਲੇਸ, J965—PL 4—ਦਇਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ—ਕੀ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ * ਮਿਲਟਰੀ ਸਰਵਿਸ¹ ਦਾ ਲਾਭ ਛੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ —ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਂ-ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ cx-servicemen ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(ਪਰਾ 11)

ਡੀ.ਐਸ. ਬਰਾੜ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਰਾਜ ਲਈ।

8.5. ਸਹਿਗਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ 1997 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 306 ਤੋਂ 315 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। 1996, ਦਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ।

(2) ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 1985 ਦੇ 1985.331 ਦੇ 482 ਅਤੇ 1453, 1990 ਦੇ 5351 ਅਤੇ 10922 ਅਤੇ 1991 ਦੇ 12046 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਛੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, 2 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। 1962. ਉਹਨਾਂ ਨੇ 10 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੱਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ, 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਤੋਂ 10 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੱਕ, ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1965 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਨੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਲਾਭ ਤੋਂ

STATE OF PUNJAB AND OTHERS v. MALKI AT SINGH 4
(Satish Kumar Mittal, J.)

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਪ ਆਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 1965 ਦੇ ਰੁਈਏਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(3) **ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1)**, ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ । ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ **ਜੈਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (2)** ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਛੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ, 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਕਤ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(4) *{supra}* ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ - ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ, 1976 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ **ਰਾਹੀਂ** ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਰਟੀਕਲ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਰਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਸੇਵਾ। 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੀਵਿਯਾਨ। ਉਕਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਕੇ.ਸੀ ਅਰੋੜਾ ਐਂਡ ਓ.ਆਰ.ਐਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (3)**, ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਟੀ) ਏਆਈਆਰ 1991 ਐਸਸੀ 1047

(2) 1995 (2) SLR 313

(3) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 1858

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਸਾਬਕਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕਦੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਵੀ। **ਧਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ

'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਮੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਤੋਂ 8 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੱਕ ਨਿਭਾਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਅਧੀਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਵਾਧੇ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ।

(5) ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਿਤਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸੈਨਿਕ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕੈਰੀਅਰ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਡਿਮੋਬਿਲਾਈਜ਼ਡ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 1974 ਵਿੱਚ ਐਨਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 30 ਸਤੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1976. 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਦੇਸ਼ ਬਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ

ਰਾਮ ਜਨਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, (5) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਸਲੂਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਆਮ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

(6) ਰਾਮ ਜਨਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ 1

STATE OF PUNJAB AND OTHERS v. MALKI AT SINGH 6
(Satish Kumar Mittal, J.)

ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 3 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਧਾਰਨ ਖਤਰੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਜਿਸਦਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਮ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1968. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 11 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੋਂ 2 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 1973 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(1) ਅਤੇ 1980 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। , 1971, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਮ **ਜਨਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ** ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। . 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਮੀਕਰਨ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਸੇਵਾ। 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਫੋਰਸਾਂ (ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਸਮੇਤ) ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ। ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 9 ਅਗਸਤ ਨੂੰ vidc ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ. 1976, ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਕ੍ਰਾਈਕ, ਜੋ 26 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ

ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿੰਗਾਂ (ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਸਮੇਤ) ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੋਧ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਲੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈ ਲਾਰਿਆਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 1 ਲੰਬੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ **ਕੇ.ਸੀ.ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਆਸਾਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਧੰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਸਾਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ** ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਆਇਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਸਕਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰੀਟਰੋਸਪੈਕਟਿਵ effect ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, **ਜੈਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਸਾਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ** ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। 3 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਤੋਂ 8 ਜਨਵਰੀ, 1968 ਤੱਕ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 'ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੇ ਵਾਧੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

(7) ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ **ਧੰਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇ.ਸੀ. ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਵੀ . ਭਰਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ, ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (6)**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 4 ਅਗਸਤ, 1976 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਐਨਡ ਫੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ

STATE OF PUNJAB AND OTHERS v. MALKI AT SINGH 8
(Satish Kumar Mittal, J.)

ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

(8) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 12 ਫਰਵਰੀ, 1982 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ **ਰਾਹੀਂ**, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਕਸ ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਰੂਲਜ਼, 1982 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ 1982 ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1982 ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਛੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। (6) AIR 1996 SC 1705

(9) ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 1985 ਦੇ CWP's ਨੰਬਰ 1962, 1986 ਦੇ 637 ਅਤੇ 1992 ਦੇ 13631 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਉਹ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ **ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**, (7), ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਗੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।** [1986 ਦਾ **SLP (C) ਨੰਬਰ 7881, 5 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।** **ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਮੋਬਿਲਾਈਜ਼ਡ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪਰਸੋਨਲ [ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਗੈਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ)] ਨਿਯਮ, 1968 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1968 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਮੋਬਿਲਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਚ ਉਮਰ-ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। 1968 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 5 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਹ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1968 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 5 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਮੋਬਿਲਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ cx-scrviccman ਨੇ 1970 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਭਾਵ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਨੀ ਤੋਂ ਡਿਮੋਬਾਈਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (*supra*).

(10) ਬਹਿਸਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਪਰੀਤ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(11) ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ, ਭਾਵ 1992 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 9215, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਰਰਜੈਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (8), ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਭਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇ.ਸੀ. ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

STATE OF PUNJAB AND OTHERS v. MALKI AT SINGH 10
(Satish Kumar Mittal, J.)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 1965 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੇ। ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਪਰੀਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦਸ ਅਪੀਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਤ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

HJVJL

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ